

br. 3874 u svrhu rješavanja tog pitanja do-
stavila sve odnosno spise c. k. kotarskom
poglavaru svu u Splitu.

Posljednice obćinskog glavarstva u
Baski od 3. junija 1906. br. 1953, 24.
aprila 1906. br. 813 i 28. julija 1906.
br. 813, upravljene na c. k. kot. pogla-
varstvo u Krku, ostadoše do sada bez
svakog odgovora

Pošto nije toliko po sriedi pitanje
iznosa predjumova koliko pitanje načela,
to je čast upitati c. k. vladu:

Hoće li c. k. vlada poduzeti shodnje
korake, a da se već jednom dodje na
kraj sa pitanjem pripadnosti sada već
pokojne Kate Sklanica ud. Jurja, rođjene
Dujmović iz Baške?

Kopar, 5. oktobra 1907.

Pogovori za narodnostni mir — prekinuti!

Čemu smo se nadali, to smo i doživili.
Dne 14. t. m. svršili su se odnosno pre-
kinuli, pregovori među našimi i talijan-
skim zastupnicij. Dogovarali su se, kako
bi se došlo mirnim putem do novog iz-
bornog zakona za zemaljski sabor. Naši
su popustili koliko su mogli, išlo se do
skrajnjih granica. Promislite: premda mi
sacnjavamo 2 trećine pučanstva, naši su
zahijevali za nas samo 19 zastupničkih
mjesti, a talijanom puštali su 25 mjesti,
nu naravski pod stanovjotom garancijom,
da nas ne će moći saborska većina tlačiti.
To nije bilo pravo talijanima. Oni hoće
horbu, a mi ju objerutke prijammo. Bu-
dućnost je naša, a Talijani će se kajati,
nu bit će prekasno.

Narode stisni svoje redove, pripravi
se na boj, neprijatelj se bliža. Bez ikakvog
milosrdja treba postupati, i Istra je naša.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Pula 17. X. 1907.

„Epur si muove“ (pa ipak se miče),
kazao je jednom jedan talijanski učitelj.
Pa ipak se miče i kod nas u Istri. Neka
nam talijanaši kratke škole, neka nam lje-
rajni jezik iz crkve i iz državnih ureda.
Neka nas esramođuju, neka nam otimaju
pravo glasa, neka počinjaju sve moguće
topovštine što ih bolestanja njihova duša
izmislili može, nu mi ipak napredujemo i
do mala mi ćemo poslati gospodari u
svojoj kući, a oni koji su nas do sada
mučili, kletati će pred našim nogama
moleći milost.

Jedna nova radostna pojava u na-
rodnom životu je „Narodna radnička
organizacija“ koja se je najprije ustano-
vila u Trstu, a prva se njezina podružnica
ustanovljuje u Puli. Tekom prošloga čedna
obdržalo se razne sastanke, koji su veoma
krasno ispali, a do mada, po svojoj prilici
dne 27. t. m. biti će velika glavna skup-
ština kojom će se započeti upisivanjem
članova.

Slične će se organizacije provesti i
u svim hrvatskim i slovenskim zemljama,
te su ne procjenjive korist, koje će od
tega imati naš radnik.

„Braće radnici! Do mala biti ćete
pozvani u „Narodni Dom“ na glavnu
skupštinu, neka nitko ne uzmanjka doći.
U dojdućem broju lista ćemo se još po-
zabaviti ovom važnom institucijom.

Na znanje. Izvadci iz naloga izplate
o ličnoj dohodarini za godinu 1907. stav-
ljeni su na razgled poreznika kotara tak-
sacije „grad Pula“ i „Puljska okolica“ od
10. do 23. oktobra o. g. kod poreznoga
odjela c. k. kotarskoga glavarstva u Puli
(Corsia Fran Giuseppe No. 10. II. p.) za
uredovni satova.

Lošinjski kotar.

Veli Lošinj, 15. X. 1907.

Čast komu čast, te ovoga puta dragi
mi je uzeti pero u ruke, da se zahval-

nošću spomenom Njegove Vjsoši nadvoj-
vode Karla Stjepana, koji imade ovdje
krasan dvorac. Plemenito srce dobrog
nadvojvode, krcanina od glave do pite i
prijetelja našeg naroda dobro je poznato
Velješajna.

Već je preko 30 godina da je Nad-
vojvoda sagradio prvi dvorac u Velikom
Lošinju i ovdje odabrao si ugodan boga-
vak, a kroz cijelo to vrijeme nije nikada
pohodio talijanska škole, dočim je ovih
dana, odmah iza otvorenja pohodio sa
svojom kćerkom i Mjnsij, Dan Antunom
Petriinom, našu družbinu školu. Visoki se
je posjetnik živog interesirao o stvari, to
se hrvatski razgovarao sa učiteljem i uč-
iteljicom.

Kako je poznato nadvojvoda već više
godina uzdržaje ovdje zavod milosrdnih
sestara djakovačke biskupije, koje u hrvat-
skom jeziku podučavaju malu djecu, te je
ovih dana naročito naložio predstojnici
zavoda, da mora dobro paziti, da djeca,
koja izlaze iz tog zavoda polaze u hrvat-
sku školu.

Pripovjeda se, da se je nadvojvoda ovih
dana susreo sa župnikom talijanašem, pa
— kako je šaljivdžija — mu kazao: cossa
anche Lei, la se poperdilo, što ste i vi
poperdilo?

Za danas toliko, a vrlo nam Prijan-
telja i svu carsku kuću osobito stiedog
našeg milostivog Vladara, Svemogućeg po-
živi na mnogo godina!

Voloski kotar:

Iz Kaštva nam pišu:
Da će pokrajinsko gospodarsko vijeće
obdržavati dne 23. oktobra 1907. u Ka-
stvu predjelnu izložbu goveda sa nagra-
dama, u svrhu da potakne na bolje go-
jenje goveda i poboljšanje plemena. Iz-
ložba počet će u 9 sati prije podne.

Vlastnici goveda, koji žele natjecati se
za nagrade imaju se prijaviti kod kotar.
gospodarskih zadruga okružja izložbe naj-
kasnije do 22. oktobra 1907., naznačiv
broj glava goveda, što će se natjecati i
skupina u koju imaju biti uvrštene živo-
tine.

Izložba biti će podijeljena u tri pod-
odjela.

Za mliečno plemo:

- a) Četiri za najbolje bičice do 18 mjeseci:
prva nagrada . . . K 100—
dvie druge nagrade
po K 60 120—
treća nagrada 30—

Ukupno . . . K 250—

- b) Pet nagrada za najbolje telice
(junice) do 18 mjeseci:
prva nagrada . . . K 70—
2 druge nagrade po 40 . . . 80—
3 treće nagrade po 25 . . . 50—

Ukupno . . . K 200—

- c) Tri nagrade za junice i krave
bredje i za krave sa teletom do
18 mjeseci:
prva nagrada . . . K 80.—
druga nagrada 40—
treća nagrada 30—

Ukupno . . . K 600—

Sa strane kastavske gospodarske za-
druge bit će podijeljene četiri nagrade po
K 25 svaka, za 4 telice ili junice, što su
uzgojene u okružju ove zadruge.

Sveukupno K 700—.

Pravilnik i uvjeti za izložitelje bit će na
upit badava podijeljeni kod kotarskih go-
spodarskih zadruga okružja izložbe.

Iz Mošćenca (nastavak). U zapis-
niku stoji od zadnje sjednice od 7/5-1907.,
da su potvrdjeni 17 „cittadini ononari“ —
a što je govorio g. načelnik, nije ga čuo
ni onaj koji je bio kod njega smoga, a
kamo li da su ga čuli oni, koji bijahu
okolo u sobi.

Radi potvorenja zapisnika, imade sud
već u rukama, a zbog imenovanja 17
počasnih građana uložili smo pravodobno
utoke na kompetentne oblasti, od kojih
očekujemo rješjenje.

Ovog mjeseca bijaše ovdje gosp. Josip
Bradičić, pokr. preglednik računa iz Po-
reča, da pregleda račune računne ovdješnje
općinske blagajne.

Trećeg dana pozvao svoje zastupnike
u općinski ured potajno, da mi ne znan-
demo. To je slučajno gvario opć. zastup-
nik borac g. Josip Rubinić, trgovac, koji
pohiti u općinski ured, gdje bijaše četa
sakupljena škola g. Bradičića, koji
ga upita što želi, a g. Rubinić mu od-
govori, da želi saznati o čemu se radi,
ali ovaj mu nije htio kazati, nego nakon
čestokte prepirke reče mu, da ima dekret
od Slavje Junje, stoga da je pozvano
samo one, koji su čuli i glasovali za
predlog glavaru o imenovanju 17 počas-
nih građana, a budući vi tyrdite da niste
čuli, stoga vas ne trebam, Gosp. Rubinić
mu reče, ne samo da nismo mi čuli, nego
nije nitko čuo, ni onaj, koji bijaše naj-
bliži g. glavaru — jer je ne moguće bilo
čuti u onakovoj bučnjavi. Budući da sam
obč. zastupnik, a ovdje je ured, stoga
imadem pravo biti ovdje i možda još
više nego ikogod drugi. Na to g. Rubinić
izadje iz ureda, ali vidivši da su još svi
u uredu, te je baš čuo, kada je tim lju-
dem rekao Bradičić: „Vidim da ne znate
talijanski, pa da budete razumeli, povedati
ću vam po hrvatski — zašto nije rekao
po domaću ili po istrijski zato, jer da
ne bi on znao hrvatski, ne bi ni bio dobio
onako dobru službu. Vidivši, da ne može
ništa učiniti u prisutnosti g. Rubinića,
reče ljudem: „Homo va moju privatnu
kamaru Karle“ — pobere karte i ide g.
Karle, a oni drugi za njim kao i ovice
za pastikom.

Mi smo učinili utok na slavnu juntu,
koja dobro znađe da imadem pravo, pa
ga nije još riješila — al se njesto iza
brda valja — vidit ćemo.

Sjednica na 17 maja 1907. Budući
kod izbora 14. maja je komisija, u koju
imade izabrat opć. zastupstvo 3 člana,
pa to se je dogodilo 10. maja, akoprem
to su mogli odabrati u sjednici od 7. maja
pa ne bi bilo potrebno sada trošiti novac
i ljude činiti vrijeme gubiti (tako se
upravlja općinom)

U tu komisiju valja odabrati osobe,
koje se razumiju u stvar i su vješt pi-
sanju; stoga smo predložili tri osobe, koje
su sposobne za tu stvar, najme gg. Niko
Pajalić, učitelj u Berseču, Ante Dukić,
učitelj u Mošćenicama i Petar Velčić,
pravnik u Mošćenicama — bolje nismo
mogli odabrati.

Protivnici, kojim se kadgod vidi (kako
u ovom slučaju) da je dvajset više nego
trejset (neka im bude, mi im na tomu ne
zavidjamo — jer bačva dade ono što ima)
odbacili su svu trojicu, pa su odabrali —
budući u većini — dva svoja, od kojih
jednoga sebi ravnoga ne pismenoga, a
drugi akoprem nešto pismen, inorao je
posliti u komisiji pisanje, jer nije to za
njega. Ovako su dokazali, koliko razumiju
i što su, pa da takvi ljudi mogu stogod
dobra učiniti za općinu, kada niti ne
znadu što su — oni ljube neznanje i
tminu, a izbjegavaju znanje i svjetlost,
kada ismjehiavaju učena i pametna čovjeka.
Čemo si i to zapamtiti, pa čemo unaprijed
udesiti svoj rad prema tome.
(Nastavit će se)

Iz Kaštva nam pišu: Obični veliki
sajam na bielu nedjelju t. j. 6. o. m.
bijaše ljetos vrlo mršav, jer ga je onemo-
gućila kiša, koja lieva već skoro osam
dana. Ta neprestana kiša pričeći narod u
trgati, koje se vrši u sjevernijih stranah
naše obćine, Vinska ljetna biti će kod
naš srednje vrsti, svakako bolja nego li
samo se nadali, jer jo gređje silno trpilo
radi dugotajne suše.

Na našem učiteljsku, u koje se jo
i ljetos upisao znatan broj kandidata, po-
učavaju četiri vieste i vrlo sposobne uč-
teljske sile pod mudrim vodstvom vrednog
ravnatelja g. prof. Frankovića.

I naša „Delavska škola“ puna je
mladića željnih nauka, što služi na čast
gg. učiteljem i samom narodu, koji u dija
potrebu i korist takove škole. Ravnatelj
g. M. Špičić stekao si je velikih zasluga za
tu školu, u L. razredu imade 38 mladića,
a u II. 20, dočim ju polazi nedjeljom
preko 80 lako da nemaju svi ni majesta.
Trebat će svakako u školu proširiti.

U ovom ustrojenu školu na Pehlinju
upisalo se je već do sada preko 80 djece,
a bit će ih stalno i više, što je jasnim
dokazom, koliko bijaše potrebna ova škola.

Od zabave, koju je priredila ovdješnja
hrvatska čitaonica dne 25. augusta po-
vodom svoje 40. godišnjice preostalo je
preko 300 kruna, koje će marni odbor
podieliti u dobrotvorne svrhe.

U nedjelju dne 13. o. m. proslavili
smo kod crkvice sv. Mihovila izpod Ka-
stva takozvanu Mijhvjulju, pošto nam je
pred 15 dana kiša pokvarila. Bilo je tamo
po običaju mladoga vina i pečena ovna
za mladež i druge zabave.

Dne 5. o. m. pokopali smo na groblju
sv. Lucije Jakova Marčelju iz Matulja koji
se je tamo iz Lanišća preselio. Bolovao
je dulje vremena, te je za posljednjih iz-
bora došao u košnji ovamo da glasuje za
našeg dičnog Spinčića. Počivao u miru!

Za danas primite ovaj rukoviet no-
voosti a drugom prilikom više.

Iz Areate u Kaliforniji primlo je
načelnik kastavski g. K. Jelusić od svoga
suobćinara i čestilog našeg rođoljuba Vj.
Ferlana prijateljsko pismo, iz kojega va-
dimo sliedeću zanimivije podatke:

Naše hrvatsko podporno društvo „Sv.
Jelene Kastav grad“ napreduje članovic
sve te bolje. Mene počastije suzemljaci
tim, što me izabraše svojim predsjednikom.
Napredka bilo bi i više kad bi svi koji
se dosele u ove strane pohrišli u hrvatsku
našu zajednicu. Oni sikote ne uvidjaju od
koliko im je potrebe i koristi to društvo;
jer još ne znaju, da je čovjek tako rekud
izgubljen u bolesti ili u nesreći, ako ne
ima od nikud njege i podpore.

Mi pratimo budno sve dogodjaje u
miloj nam domovini, osobito u rodnoj
nam Istri, gdje su nam protivnici previše
krojili svakojake nepravde, a da se nismo
mogli braniti ni obraniti. One mnogobrojne
skupštine, što ih sazivlju narodni prvaci,
biti će od neizmjerne koristi za narod
koji je do sada čamio zanemaren u nez-
nanju.

Zanie nas i junačka borba u Bano-
vini, gdje bi htjeli oholi mađjari zagospo-
dovati kano u svojoj kući. To njim se
ne će posrećiti — ako Bog dade — i ako
bude tamošnje vodje naroda dosta mudri,
oprezni, odlučni i slžni.

Posljednji izbori za carevinske vijeće
razveselili su nas valjda više, nego li iste
one, koji su do one sjajne pobjede osobno
pripomogli. Istrski hrvati pokazali su što
se može stogod pod mudrim vodstvom
prvaka naroda. Živili naši svjestni i rodo-
ljubni birači i njihovi savjetnici!

Da se odužim bar nečim svom rodu
saljam vam na uspomenu sjajno vaše po-
bjede na 14. maja a. g. jedan talir za
plemenitu našu „Družbu sv. Ćirila i Me-
toda“.

Premilom mi rodu i Vama g. glavaru
šalje najradniji pozdrave Vas
Vj. Ferlan.

Bratovščina hrv. ljudi u Istri I
obdržavala je ovogodišnju skupštinu u
prostorijah „Delavske škole“ u Kastvu
dne 10. oktobra 1907.

Predsjednik g. Antun Ellner otvoriv
skupštinu, sjatio se svih dobročinitelja
družva a naročito blagopokojnih Mjnsij.
Vinka Zemljica, bivšeg od postanka god.
1874., odbornika „Bratovščine“, koji nije
uzmanjkao doći k nijednoj odhorskoj sjed-
nici niti godišnjog skupštini i Mate Kundića,

volikog prijatelja i dobrovolja. „Bratovštine“ Skupština kliča! Slava Zamliču! Slava Kundiću!

Tajnik g. Matko Sepić izveštio je o prošlogodišnjem druženju na raz. Izveštaj opširni izlazi će po običaju tiskan u „Našoj Slogi“.

Blagajnik g. Miroslav Grosman izveštio je o blagajničkom stanju „Bratovštine“. Prihod zadnje godine iznašan je K 2931.30, rashod 2708.78, višak u blagajni K 222.52. Podpore izdale su djacima K 1300.—

Stanje imovine iznaša: I. u posujilnicama i štedionicama uloženi K 15532.32 priloživ k tomu dvogodišnje nedignute interese po prilici sa 1435.68, daje spolu od K 16968.—, II. u privatnim zadužnicama K 6129.—, III. u državnim zadužnicama kreditni papiri, loze i akcije K 6180.—, IV. vrijednost društvenih stvari, gotovina i aktivni zaostaci K 1129.—, ukupno K 30400.—

Prispodobiv stanje imovine kod prošlogodišnjeg skuptine sa K 28840.42, povećala se imovina za K 1559.58.

Ratun o molitveniku „Oče budi volja tvoja“ posebice je vođen.

U ime nadzornog vijeća izveštio je obć. glavar Kazimir Jelusić, da su račun u redu i predložio absoluturij za račune odbora i g. blagajniku, što je skupština jednoglasno prihvatila.

Na predlog g. Iv. Zigante bira skupština jednoglasno predsjednikom g. Frana Ryslavca, župnika-dekana u Kaštvu.

Na predlog g. Kazimira Jelusića, biraju se u odbor, na mjesto pok. Monsig. Zamliča, gosp. ravnatelj učiteljska prof. Fran Franković, a na mjesto odstupajućeg blagajnika g. Miroslava Grosmana, g. prof. Jakov Jakac, te ponovno gg. odbornici prof. Vjekoslav Spincić, Mate Sepić, Fran Dukić i Božo Dubrović.

U nadzorno vijeće budu ponovno izabrana gg. Kazimir Jelusić, Vinko Rubesa i Nikola Zic.

Razpačivanje molitvenika „Oče budi volja tvoja“ povjerilo se g. Antunu Ryslavcu voditelju pripravnice u Kaštvu.

Skupština zahvalila je odstupajućem predsjedniku g. Ellneru, koji se na predsjedničtvu radi odsutnosti iz Kaštva zahvalio i odstupajućem blagajniku g. Grosmanu, koji je nakon skoro 25 godišnjeg poslovanja u odboru „Bratovštine“ želio poći u mir, i ove zahvale dala uvrstili u zapisnik.

Odbor se konstituirao izabrav predsjednikom g. prof. Vjekoslava Spincića tajnikom g. Mata Sepića, a blagajnikom g. prof. Jakova Jakca.

Na predlog g. Kazimira Jelusića, odlučeno je urediti nekoje dionice „Narodnog Doma“ u Kaštvu i po mogućnosti nekoje nove „Bratovštine“ pribaviti. Pričubeno bi, da je blagopojni Petar Grahovac ostavio „Bratovštini“ oporukom od Zagreb 11. junija t. g. 200 Kruna. Skupštinaru kliču: Slava pokojniku.

Skupština bi na to zaključena. Posjećena bila je dostatno, ali mogla je biti i bolje. Ljencini nekoji, maknite se, ne mislite da će te uvijek živjeti! Tko će se vas odominjati kod „Bratovštine“ iza smrti?

Pazinski kotar:

Iz Boljuna: Dne 26. i 27. prošloga mjeseca imali smo ovdje općinske izbore. Držali smo da će biti oštre borbe, ali vršilo se upravo mirno. Pritiska nije bilo, jer nisu dobili protivnici novaca, a novčani vojsku. Reč bi, da im negdje ne vjeruju više na onu: vittoria è nostra. Gospodin „sicurissimo“ nije imao kuraj. Sa naše strane išlo se je za materinski jezik. Kako bi to negdje bilo, da sa obćinari Hrvati, a obćinski ured talijanski. Prema broju, što ga niže donosimo, ipak i oni imali su razmjerno dosta glasova. Da to razumajemo. Talijanski glasovnice bile su napisane hrvatski. Talijanski predložnici izim jednoga, niti ne znadu

talijanski. Nekoji naši zastupnici bili su i na njihovim glasovnicama. Dodati treba još i to, da naši ljudi ne razumiju više puta za čim se ide, jer do svih mi ne možemo; da je puno ljudi, koji bi htjeli zastupnicima biti, pak ako se ih ne predložiti, predju u drugi tabor, jer ih oni predložo, onda nije čista čudnovato, da može protivnik u mutnom lovit. Ta je lijepa! Zagriženi Talijanci ako će snama stupiti u borbu, mora za cijelo vrijeme agitacije služiti se hrvatskim jezikom. Dan prije izbora čulo se iz njihovog tabora, da će odzvoniti tajniku i učitelju. Osam dana poslije izbora ne će ih već biti; pobjeda je naša i Stoj se dogodi! I. tijelo Hrvati 163, Talijani 23 glasa, II. tijelo Hrvati 65, Talijani 29 glasova, I. tijelo Hrvati 22, Talijani 14. To je prvi puta da smo u borbi iznijeli prvo tijelo. Glavni agitatori za njihovu stranku bili su: dva trgovca, sin jednog posjednika, dva krcmara, jedan ex zakutni učitelj i zatvorite oči i začepite uši jedan učitelj hrvatske škole, sin hrvatskih roditelja, polazio je samo hrvatske škole, ne zaboravljivi Ivan Martinić. Ovaj odpadnik htio je biti i zastupnikom, ali nisu ga niti predlagali. II. nostro futuro maestro di Bogliano“. (Naš budući učitelj u Boljunu) ostao je u tom kratkih rukava. Nekoji ljudi doista su bez savjesti. Izdajnik je najveći grijehnik. Osam dana iza izbora podnesta je boljunška talijanska stranka utok protiv izborima sastavljen u hrvatskom jeziku. Što je to? Mičimo i nastojimo, da ova općina nikad ne izda svoga pravoga karaktera, a to ne će, dok bude imala poštene radine i inteligentne ljude.

Javljeno vam je bilo, što su „grajani“ učinili našem učitelju. Doznajemo iz pouzdana izvora, da su ga tužili c. k. zemaljskom vijeću, da je bio kažnjen na sudu, pak radi toga neka ga ista školska oblast odavilo makne. Neki bi htjeli Martinića, a drugi talijansku školu. Podnesti su radi toga molbu na istu oblast. U molbi za talijansku školu naveli su, da im sto takova ide, jer da su Talijani. Prevarili su nekoje svoje tim, jer da će im takova škola sve zabadava dati. Kad su ovi doznali da su ih prevarili, nastala je gungula u taboru. Vikali su: Mi nismo podpisali da govorimo talijanski, nego, neka se u našoj školi i talijanski vadi (uč). Samo osmero djece znade nešto talijanski, kao n. pr.: „Fa potakak quel cocic“. U boljunskoj školi se također talijanski uči. Ali zamao, kad doma talijanski ne čuju, ne mogu se talijanski naučiti. Pučka škola im toga znanja ne može dati.

Talijanci, koji su bili tuženi radi podmićivanja i gošćenja prigodom izbora za carevinsko vijeće, riješeni su. Tužba je u toliko koristila, što nisu, barem koliko je do sada poznato, prigodom obćinskih izbora gostili izbornike.

Iz Pazina: Na glavnoj skupštini učitelj, draživa „Narodna Prosvjeta“, koja se obdržavala dne 5. o. mj. u Pazinu, jednoglasno i burno izključen je iz družtva učitelj Ivan Martinić. Tako i treba! Iz svakoga družtva izdajnike van!

Clavna uč. skupština u Pazinu, odbila je zak. osnovu o uredjenju pravnih odnosa učitel. puč. šk. sa motivacijom, jer je nepravdna i burno izključen je iz družtva učitelj Ivan Martinić. Tako i treba! Iz svakoga družtva izdajnike van!

Iz Buzeta nam javljaju o veličanstvenom slavju dne 13. tek. mj. prigodom otvorenja „Narodnoga Doma“. Naroda je došlo na hiljade. Krasan je bio doček naroda iz vana, osobito braće Slovenaca iz Trsta. Pred „Narodnim Domom“ bio je napravljen umjetnički slavoluk. Tu je pozdravio gostove načelnik g. Fran Flego.

Odgovorio mu je g. dr. Slavik, odvjetnik u Trstu.

Sv. misu služio je g. zast. Vjekoslav Spincić, nakon koje je uz asistenciju mnogobrojnog svećenstva blagoslovio „Narodni Dom“. Iza toga je progovorio narodu g. Sancio-Pojačev te svih oduševio vatrenimi njegovimi rieči.

Cieļa je svečanost ispala da liepše nije mogla. Dani robstva prolaze, veliki dan slobode se bliza. Živio hrvatski Buzet, živila hrvatska Istra!

Iz Sovinjaka: U broju 47. vašeg lista „Naša Sloga“ t. g. obećali smo vam gospodine uredniče, da ćemo vam do mla javiti o našem svećenstvu, ali ne bi toga ni sada učinili, da nam nije naš g. župnik dao zato povoda prošle nedelje.

U broju 32. „N. S.“ od prošle godine čitali su vaši čitatelji o svemogućnosti našeg župnika Dragutina Znajdarića, prema ordinarijatu u Trstu. Najm. kada je on došao u Sovinjak još kao župe upravitelj, to je sve što je bilo naše u crkvi promjenio, našo talijanski, nešto latinski, a nešto ispušio, i sve od onda molili smo svake godine više puta biskupski ordinarijat, ali nismo nikad dobili riješenje. Čim je došao sadašnji naš biskup preuzvišeni Fran Nagel, stao mu je odmah na rep.

Godina 1905. bio on djelit sv. Bernu u Sovinjaku, to naložio županom, da dadu školsku djecu izvježbati u pjevanju, da mogu pjevati kod sv. mise u svojem materinskom hrvatskom jeziku. Poslje pošto se je osvjedočio, da su djeca u tome izvježbana, i vidio sadržaj pjesmica što se imado u crkvi pjevati, odmah je poslao župniku naloz, da mora to dopustiti. No župnik ne htjede ni njega slušati. — U julu prošle godine poslao mu je drugi naloz, a župnik opet ne htjede poslušati ga, dapače kazao je, da dok je on župnik u Sovinjaku toga ne će dopustiti. Na to mu je poslao biskup i treći naloz, da mora ne samo sve ono dopustiti što mu je bio naložio, već i to, da mora crkvi i narodu vratiti što je bio Talijanom i Latinom dao, a Hrvatom oduzeo. Tada jedva pokorio se g. župnik izjaviv prodekanu, da će radje stupiti u mirovinu, nego li naloz biskupov izvršiti.

Da pokaže naš župnik još bolje, kako je on svemoguć u Sovinjaku i koliko drži do svojih župljana i biskupskog ordinarijata, kazao je prošle nedelje pred cjelom sv. misom na javnom trgu, da tko će intonirati i pjevati sv. misu, zar možda učitelj sa djecom? Na to mu je odgovorila jedna osoba niečno, našto je župnik rekao: „ne samo danas, nego nikad više dok sam ja ovdje“. Mi ne znamo što znači riječ „dok sam ja“, možda misli da će tlačit naša prava u crkvi dok bude živ, jer je naša zupa već otvorena. — Odalle se vidi kako je fanatican Talijan kad se je usudio to kazati na javnom trgu punom ljudi (jer su onaj dan imali enjam i slaviti blagdan B. D. M. presvetoga Rožara. Toliko do znanja biskupskom ordinarijatu u Trstu.



Franjo i Jurina.
Jur. Ča je tamo novoga va Fontanah?
Fr. Smutnja brate moj, ljudi se tuže na popa Frangiaco, on koga su potrali Stinjanci.
Jur. A ča je opeta steril?
Fr. Heće da ustanovi jedno crkveno družtvo, pak je pročitao pravila i u

talijanskom jeziku premda nema va Fontanah nijednoga talijana. — Još je rekla, da će pročitati talijanski jer da će ga ljudi bolje razumet.

Jur. Samo to da ni njegova namira za moć imat jedan glas više u ime družtva...

Fr. Ča je, čini mi, to neznam, nego samo znam to, da sa nekoji naši ljudi, čim je Frangiaco počel štiti talijanski, uzeli kloobuk i šli van iz Crkve.

Jur. I dobro su storiili!

Fr. Ja ma da sada ne pustl na kor ni koje pivace.

Jur. Neka se samo spameti ča mu se je pripetilo u Stinjanu, pak neka bude dobar.

Fr. Ma neka samo misli ča dela, a ja grem za dva dni v Cres pak v Lošinj.

Jur. Sretno putovanje, pak ćeš povedat ča je tam novoga.

Razne primorske viesti.

Učiteljstvu Istre.

U četvrtak, 20. t. m., bio sam u Trstu i u Kopru, pa sam govorio s poštovanim našim i talijanskim zastupnicima o predstojećem uredjenju naših pravnih odnosa. Rekli su mi, da će ih urediti na temelju nacrtu slavnog zemaljskog odbora, nu uz mnoge preinake na bolje, koje će predložiti slavna školska komisija, pa bude li visoki sabor glasovao sve spomenute preinake, ne će taj zakon izgledati za nas ni iz daleka onako zlo, kako je to prvobitno izgledalo.

Ovoliko na znanje i umirenje.

A. Rajčić.

Zemaljska podpora za obškrbu vođom u Istri. — Zast. prof. Vjekoslav Spincić sa drugovimao podnio je u sjednici istarskoga sabora od 5. o. mj. sljedeći upit:

Obzirom na predlog zast. Spincića i drugova postavljene u II. sjednici obdržanoj dne 21. septembra t. g. Podpisani se časte postaviti na slavni zem. odbor odbor sljedeći upit:

1. Kada će slav. zem. odbor podneti visokom saboru izvještaj o podporama, koje se ima pojednako razdieliti među razne strane pokrajine iz pokr. sredstava za providbu vođom, gradjenje i popravak cesta?

2. Je li se zem. odbor već obratio na sredinju c. k. vladu u svrhu izdašne podpore sa strane iste c. k. vlade za izgraonju toli potrebitih vodnjaka, vodovoda, te najnužnijih cesta?

Slavonska knjižara u Trstu. Naša slavenska braća dobili su napokon toli potrebitu knjižaru i trgovinu sa papirou i ostalim za pisanje potrebitim predmetima. Ovi su ju doista silno trebali, jer su se do sada morali za sve knjižarske i pisarničke potrebe služiti kod Talijana ili Nijemaca. Ovo će novo poduzeće stalno krasno napredovati budu li se tršćanski Slavenci držali ono naše stare ali uvijek dobro i potrebite rečenice: „Svoj k svomu“ u svakoj prigodi.

Narodni darovi: Prigodom vjenčanja g. Pavla Živkovića c. k. asistenta kod okruž. sudista u Rovinju sa geom. Marijonom Ivačić iz Mošćenčke Druge dne 9. o. m. sabralo se na predlog gg. Rudolfa Desković i Vinka Mavričić 26 K za Družbu sv. Ćirila i Metoda za Istru, i to u kući zaručničkih roditelja. Novac je poslan družbinom blagajniku u Volosko, Zlati mladenci i darovaliji!

Vjenčali se.

Dne 12. o. mj. vjenčao se je u Trstu g. dr. Josip Mandić prisluškoničom na zemaljskom sudistu sa gospodičnom Josipom kćerkom g. Gašpara Kastelića obć. načelnika u Materiji. Čestitamo!

Pozor čitatelji.

Naša se hrvatska narodna tiskara zvala prije tiskara J. Krmpotić i dr. a pošto je pred četiri godine g. Krmpotić odstupio iz družtva i osnovao svoju vlastitu tiskaru,

naša je tiskara dobila ime: Tiskara *Laginja i dr.*, dočim se druga tiskara zove: Tiskara Jos. Krmpotić.

To javljamo jer se mnogi sveudilj mute pa neznade razlikovati jednu od druge tiskare. Naša narodna tiskara zove se tiskara *Laginja i dr.*, te nema *nikakvog* posla sa tiskarom Jos. Krmpotić.

Ujedno preporučamo tu „Narodnu tiskaru *Laginja i dr.*“ i s njom skoptanu papirnicu, knjigovežvicu i tvornicu pečata. Svoj k svome pa će nam biti svima bolje.

Iz Klane (občina Kastav), rodno mjesto g. dra. M. Laginje, nam javljaju da se je tamo u subotu dne 12. t. mj. otvorio brzobjavni ured, te da su prvi brzobjav poslali svome mještaninu g. dru. Matku Laginji koji se je toliko zauzeo za uveđenje brzobjava.

Iz Ljubljane nam javljaju, da će dne 20. t. mj. u dvorani »Mestnoga Doma« obdržavati prvi slovenski trgovački sastanak, o kojem smo onomad napisali par riječi i iztaknuli njegovu važnost.

U jutro na 10 sata otvara se sastanak. Razpravljati će se o ulogi koju igra trgovina u narodnom življenju (dr. Majaron). O važnosti Trsta (dr. Tuma) i o slovenskoj trgovini u Stajerskoj i Koruškoj (I. Smrtnik).

Započnec na 3 sata nastavlja se: O trgovačkoj izložbi (I. Ulčakar). O koristi trg. organizacije (L. Fürsager). O trgov. pomoćnicima (I. Volk) i o novom obrtnom redu (dr. J. Windscher).

Posebne pozive ne će šaljati, te se je nadati obilnom učestvovanju.

Br. 4489.

Natječaj.

U smislu zaključka općinskog zastupstva od 12. i 18. augusta 1907. točka 5 dnevnog reda raspisuje se natječaj za mjesto blagajnika kod ovoga općinskoga glavarstva uz plaću po dogovoru.

Natjecatelji imaju podnijeti svoje molbe ovome glavarstvu do 10. novembra 1907. providjene sa dokazom osposobljenja za rečenu službu, kao i onim poznavanja hrvatskog kao uredovnog jezika.

U ime jamčevine imade imenovani blagajnik položiti svotu od 2000 K u gotovom, ili u vrijednostim papirima.

BUZET, 15. oktobra 1907.

Glavarstvo općine.

Natelnik
Fr. Flego v. r.

Pozor tamburaši! Izšli su najnoviji elementi tamburaški glazbotvorina za tambore od prvih i najboljih glazbotvoraca tamburačke glazbe kao: Farkaša, Broža, Hruze, Tomića, Macića i t. d. Kod prve sišačke tvornice tambura

J. STJEPUŠIN U SISKU.

Broj 3706.

Oglas natječajja.

Raspisuje se mjesto općinskoga pisara sa plaćom od kruna 60 (šezdeset) mjesečnih, plativih postecipatno.

Zahitjeva se poznavanje hrvatskog jezika u govoru i pismu i po mogućnosti također talijanskog i njemačkog jezika, a k tomu želi se lijepo pismo. Onaj, koji je u općinskoj službi ili koji je bez prigovora služio jurve kod općine, imade prednost.

Molbe imadu se predati potpisanomu do inclusive 31. oktobra tek. godine.

PAZIN, dne 12. X. 1907.

Glavarstvo općine.

Glavar
D. Kurelić

Jeftino česko

PERJE



— za krevete —

5 kg. novo čihano K 9/66, bolja K 12 —

blele pahuljice čihane, 18" — " 24" —

kao saleg bile pahuljice čihane . . . 30" — " 36" —

razlažlje se franko pouzecom.

Zamjenjuje se i prima natrag uz naknadu tovar. troška.

Benedikt Sachsel, Lobes, br. 259

pošta PILSEN, Česka.



Zeludčane kapljice

prije zvane i poznate pod imenom

Markove kapljice

sredstvo proti slabosti želudca, imenito proti pomikanju teka za jelo, proti grizu i grčevima u želudcu i trbulu, proti nadutosti od vjetрова. Poslije teškog masnog ili probijnog jela podupiru naravnu probavu. 1 tucet 4 K, 5 tuceta 7 K, 10 tuceta 12 K. franko postavljeno na svaku poštu.

Molim izvolite mi poslati još 12 bočica želudčanih kapljica jer mi nužno trebaju poštu na meni upravo čudotvore. Božo Pazić, Kaštel stari.

Molim pošaljite mi jedan tucet kapljica pošto pošto sam uvjeren već kod prijašnjih naručba da djeluju izvratno, te ću svako u zgodom iste molim prijateljima preporučiti. — Ovakvih dopisa, koje ne mogu sve ovdje navesti imadeh još mnogo, te stoji svakome na uvid.

Ove kapljice pripravlja samo Gradska ljekarna u Zagrebu, pak zato treba kod naručbe pisati točno na adresu:

Gradska ljekarna Zagreb,
polag trga sv. Marka 20.

Dvostraki elektro-magnetički



KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45—22.

Ist elektro-magnetički načelima sastavljeni stroj, koji kod ulaga, reume, astme (teškog disanja), naspavanja, zulenja u uhu, neuragije, glavobolje (mi-graine) kucanja srca, zubobolje, muževno slabosti, studen ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokrenja postelje, najusti, nevjestic, nagluhošći, drhtanja na tijelu, influence skopšana sa bolesću hriba, bledila (malokrvnosti), želudčanih grčeva, bezobnosti, lachlaza, punkčevosti, svih udnih grčeva, hupa, chondrie, žileznih grčeva, hlamorholca, kao i kod svih obli slabosti itd. služi kao nenadkriljivo sredstvo, pošto elektro-magnetička struja ciljem čovječnim telom djeluje, čime se rečene bolesti u najkraćem vremenu izliče.

Poznato je, da liečnici kod navedenih bolesti višekratno elektrizovanje tela upotrebljavaju, ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i povremeno kroz telo prolazi, dočim naprotiv tomu struja elektro-magnetičnog križa ili zvjezde R. B. broj 86967, kako je jur rečeno, umjerenim nadnom neprekidno na telo djeluje, što svakako bržim i izlječenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti izličene su sa mojim strojem posve! Ud izličeni sa mojim strojem R. B. broj 86967 kručene zahvale kao i od oddeljih elojeva izdana svjedoče i priznanice iz sviju strana svijeta pohranjene su u mojoj pisarnici, gdje stoji svakomu u svako doba na uvid. **GDJE NIJE DAN LIK NIJE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ**, jer je to sigurno sredstvo protiv gore navedenim bolestima, a onaj bolestanik, koji po mojem stroju nebi bio izličen najduže u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozorjem osobito p. n. občinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvjezda R. B. broj 86967 obilno se hvali i uliva vanrednu dopadnost poradi svoje izvrstne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 6 K. Rabiti ga mogu samo djeca i jako slabe gospodje.

VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabi se kod ostarijih 20 godiš. kroničnih bolesti.

Dopisivanje i naručbe obavljaju se u i hrvatskom jeziku. Pouzecom ili ako se novac unapred pošalje, razasijlje glavna prodavaona za tu licenzirano

ALBERT MÜLLER,

Budimpešta, V/41. Kolar,

Vadarska ulica br. 34.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju sadružnih dionova jedan ili više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član to disto bez ikakvog odbitka. plaća od istoga 4 1/2 %

Vraća na štednju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog otkasa, a iznose od 2000 K ako se nije kod uložanja anglasno ustanovio veći ili manji rok za otkas, uz otkas od 8 dana.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenalco i sadružnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdane osim jullja i augusta mjeseca od 9—12 sati prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Odlukom u 3 saznanju kolonijama u Gorici godina 1901. 1904. 1906. Častna diploma i zlatna kolajna u Vidanu godina 1903. Zlatna kolajna i zlatni križ u Rimu godina 1903.

J. KOPAČ

Svijećarna na paru

J. Kopač, Gorica, ul. Sv. Antona b. 7.

Preporuča pred. svjetlosti, crkvenom starešinstvu, p. n. članom občinstvu svjedoče iz prijednog pladnoga voaka. Kilogram po K 5— Za prijednog lamčim u K 2000. Tuzana Myrhae, Styraz, Štija i stakla za vjetrovo svjetlo po jastnoj cijeni. G. Trgovcima preporučam svjedoče za pogrebe, za krovno drvo, vjetrovi svjetlo i med najjačijih vrst u veoma niske cijene. Svi voak kupujem u svakoj množini po najnižoj častnoj cijeni.

— Na našijev kolajni očajnik franke. —

Objava!

Objavljujem ovime p. n. občinstvu, da sam nabavio veliki izbor svakovrstnih sukna, lodna, štofova i modernih tkanina.

Tko se želi za zimu uz umjerenu cijenu dobro i moderno zaodjenuti, neka ne žali truda i neka dodje viditi veliku zalihu i najljepše uzorke.

Nabavio sam razno robe za ženska odjela, kao i platna za rublje.

Držim veliki izbor gotovih odjela, navlastito za mladež, gotovog rublja, košulja, maja, nogavica, finih obratnika i manšeta, kravata, šešira, kišobrana, dječjih cipela itd. itd.

Prodajem šivaće strojeve i pripadajuće im sastavne dijelove.

Narodnjaci neka nabavljaju kod mene tipov znak u raznim oblicima.

Marko Žović krojački majstor, — „Narodni Dom“ u Pazinu.

Roba iz narodnih tvornica.

Bez konkurencije.

Zajamčeno poštena posluga.